

ב־1933 וב־1934, למחרת עלייתו של הנאציזם לשילטון. לואיס קסינגר המתין, אולי מתוך תיקווה שהתרבות הגרמנית תתגבר על הטירוף הנאצי. כאשר הבין שכלו כל

הקיצין, עבר לארצות-הברית — לא לארץ-ישראל. המיקרות היהודית השפיעה על יעדיהתגירה של שתי המישפחות. אולם שני האישים עצמם עוצבו על־ידי נסיבות־ילדות שונים לגמרי.

ילד במלכת „דד שטידער“

פירת היא עיר־שדה, הסמוכה לנירנברג. מסילת־הרכי בת הראשונה שהונחה בגרמניה, במאה שעברה, חיברה שתי ערים אלה. נירנברג היתה כבר בשנות ה־20 בירת־ה־אנטישמיות הגרמנית. שם ישב הגאו־לייטר (מנהל־מהור) הניתעב ביותר של המפלגה הנאצית, יוליוס שטרייכר, ושם פירסם את עלונו, שהפך לשם־דבר בעולם כולו: דד שטידער („המסתער“).

כבר בימים שבהם נולד היינץ קסינגר, ב־1923, היו פלוגות־הסער של נירנברג נוהגות לעלות לרכבת, לנסוע לפירת ולערוך שם שפטים בקהילה היהודית — אחת המבוססות והמפורסמות בגרמניה כולה. קהילה זו נולדה לפני מאות בשנים, אחרי שיהודי נירנברג גורשו ממנה ועברו לעיירה הסובלנית הסמוכה, ששיגשה תודות להם. חודשים מעטים אחרי לידתו של היינץ, ערך היטלר במינכן הקרובה את ה„פוטש“ הראשון שלו, שנכשל. כל ילדותו של הילד עמדה בסימן הנאציזם העולה. הוא ראה את ההמונים, בעלי המדים החומים, שעלו ברגל ל„כינוסי המפלגה“ הארציים בנירנברג. הוא היה בן שבע כאשר השתלטו הנאצים על עיריית פירת — שלוש שנים לפני עליית היטלר עצמו לשילטון בגרמניה כולה.

היינץ גורש מן הגימנסיה, כמו כל היהודים, והועבר לבית־ספר יהודי. הוא חי בפחד מחמיד מפני הנוער ה־היטלראי, שחבריו התנכלו ליהודים בכל הזדמנות. אביו סולק מתפקידו האהוב בגימנסיה לבנות.

כאשר עזב את גרמניה, היה היינץ בן 15 — גיר שבו כבר ספג אדם את מרכיב החווי־יות המעצבות סופית את אופיו.

אחרי שהיה יהודי בגרמניה הנאצית, הפך פליט בארצות־הברית. קסינגר הפך קסינג'ר. הוא סבל מכל היסורים של מהגר: הירידה התלולה ברמת־החיים של המישפחה, הורדת מעמדו החברתי של האב ממחנך בכיר לפקיד קטן, לבטי־הפרנסה היומיומיים, ההסתגלות הקשה ללימודים בשפה זרה, הרגשת הזרות בין חברים שגדלו באווירה אחרת, הצורך האכזרי לעזוב את בית־הספר כדי להתפרנס בגיל רך, הלימודים הקשים בערב. שיא־החלום היה להיות לרואה־חשבון.

לאחר מכן באה חווייה קשה עוד יותר: להיות יהודי וטוראי בצבא ארצות־הברית, שלא התייחס ביד רכה לא אל הטוראים ולא אל היהודים. לבסוף ניצל דווקא הודות למוצאו הגרמני — הוא הפך מתרגם, פקיד המימשל־הצבאי בגרמניה הכבושה — ומשם החלה עלייתו המסחררת. בצבא גם נשר השם היינץ, ובמקומו בא הנרי *.

כפך הכז: ילדות קשה, נעורים קשים, בית־ספר אכזרי לחישוב האופי. אין קסינג'ר אוהב לדבר על נעוריו בתופת הנאצית. הוא מעמיד פנים, המצח נחושה, כאילו הפרק העיקרי של חייו נמחק כליל מזיכרונו. „לא קרה או כלום“, הוא מתעקש. אילו היתה זאת אמת, היה צריך להיות אדם בלתי־נורמלי מאד.

ילד בא"י העובדת

ליצחק רבין אין כל סיבה לשכוח את עברו. להיפך, הוא מתגאה בו וזוכר בו באהבה. **בהשוואה למה שעבר על קסינג'ר הצעיר, חי רבין הצעיר את חייו כאידיליה. הוא גם רגיל לתאר אותם בצבעים אידיליים.**

הילדות בתל־אביב, עם שני הורים אוהבים, שניהם עסקני־ציבור שנעדרו הרבה מן הבית. האבא, מפעילי ההגנה, האם, רוזה האגנית, אישיות חזקה, יוצאת־דופן, עצמאית, פעלתנית ללא גבול, בעלת כוח־רצון נחוש ואופי של ברזל, שהיתה הכוח הדומיננטי בבית, אך מתה בנעוריו.

בית־הספר היסודי — „בית החינוך“ המפורסם, שבו התרכזו כל בני העילית של „ארץ־ישראל העובדת“, שנתנה אז את הטון ביישוב. לאחר־מכן — בית־הספר התיכון בגיבעת־השלושה, גם הוא מרכז לבוגי־טובים מתנועת הפועלים. לאחר מכן: בית־הספר החקלאי כדורי, ליד כפר־תבור, בו למד גם יגאל אלון. רבין היה שם התלמיד המצטיין ביותר, מאז ועד היום, וזכה בלחיצת־ידו של הנציב העליון השגור של אותם הימים, הארולד מק־מייכל. אחרי־כך התכוון ללמוד הנדסתימים והתכוון להשתלם בארצות־הברית. קשה לדעת איך היו נמשכים חייו של רבין, אילו אכן הגיע או לאמריקה. אבל פתאום פרצה המלחמה. רבין וחבריו התגלגלו בקיבוצים, סיימו את לימודיהם, ועברו כימעט אוטומטית לפלמ"ח.

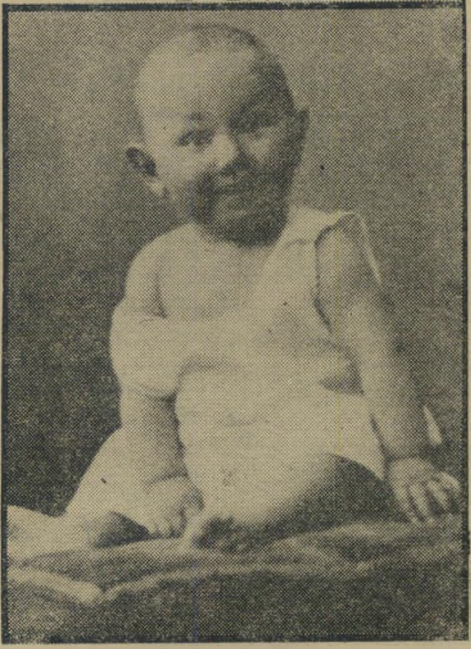
בשעה שהטוראי הנרי קסינג'ר, טירון בחיל־הרגלים של צבא ארצות־הברית, זחל בין הקוצים בקארוליינה, עבר איש־הפלמ"ח יצחק רבין את אימוני־הפרט בין קוצי העמק, והשתתף במיבצע הצבא הבריטי נגד הצרפתים בסוריה ולבנון.

בסך הכל — נעורים שעברו במסלול ישר. אם היו בהם זעזועים, הרי דמו לאלה העוברים על ילד החי בסביבה נורמלית בכל ארץ אחרת. הם לא היו אופייניים לחווייה היהודית דווקא.

אך אם ככל זאת הפך יצחק רבין לאיש אינטרוורטי, סגור ומכונס בתוך עצמו, הרי זה מן הסתם כגלל הרקע המישפחתי האישי: העובדה שההורים נעדרו דרך קבע מן הבית

כגלל פעילותם הציבורית: הדמות החזקה של האם; ומות האם בעודו כגיל צעיר.

קסינג'ר, לעומת רבין, מסתיר את אופיו האינטרוורטי בהצגה של פעלתנות ובדיחות־הדעת. במשך שנים העמיד פנים של נערי־שעשועים בגיל העמידה, הסתובב לראווה

היינץ אלפרד קסינג'ר, 1928

קסינג'ר כנער בגרמניה הנאצית

קסינג'ר כפרופסור בהארוארד, 1967

רבין ואמו בתל־אביב

רבין בגבעת־השלושה, 1937

רבין כרמטכ"ל המילחמה, 1967

* היינץ הוא גירסה מקוצרת של השם היינריך. שגירסתו האנגלית היא הנרי ובצרפתית אנרי.